

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 211/21
Luxemburg, 25 noiembrie 2021

Hotărârea în cauza C-289/20
IB (Reședința obișnuită a unui soț - Divorț)

Competența jurisdicțională pentru soluționarea unei cereri de divorț: Curtea precizează sensul și conținutul noțiunii de reședință obișnuită a unui soț

O astfel de noțiune presupune că un soț, chiar dacă își împarte viața între două state membre, nu poate avea decât o singură reședință obișnuită

IB, de cetățenie franceză, și FA, de cetățenie irlandeză, s-au căsătorit în Irlanda în anul 1994. Ei au trei copii, majori în prezent. În anul 2018, IB a formulat o cerere de divorț în fața tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris, Franța). Întrucât acest tribunal s-a declarat incompetent din punct de vedere teritorial să se pronunțe cu privire la divorț, IB a sesizat cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris, Franța). Această instanță este chemată să aprecieze competența tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris) prin raportare la reședința obișnuită a lui IB, în conformitate cu Regulamentul Bruxelles IIa¹. În această privință, ea indică printre altele că numeroase elemente caracterizează legătura personală și familială a lui IB cu Irlanda, unde locuia începând din anul 1999 împreună cu soția și cu copiii săi. Cu toate acestea, ea subliniază și că, de mai mulți ani, IB pleca în fiecare săptămână în Franța, unde instalase centrul intereselor sale profesionale. Astfel, această instanță consideră că IB avea de fapt două reședințe, și anume una în timpul săptămânii stabilită pentru motive profesionale la Paris, iar cealaltă în restul timpului alături de soția și de copiii săi în Irlanda.

În acest context, cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris, Franța) a sesizat Curtea pentru a stabili instanțele competente să se pronunțe cu privire la divorțul dintre IB și FA, în temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa. Mai precis, ea solicită Curții să stabilească dacă un soț care își împarte viața între două state membre poate avea reședința obișnuită în aceste două state membre, astfel încât instanțele din aceste două state membre sunt competente să se pronunțe cu privire la divorț.

În hotărârea sa, Curtea precizează noțiunea de „reședință obișnuită” a unui soț și statuează că acesta, chiar dacă își împarte viața între două state membre, nu poate avea decât o singură reședință obișnuită, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa.

Aprecierea Curții

În absența unei definiții a noțiunii de „reședință obișnuită” în Regulamentul Bruxelles IIa sau a unei trimiteri exprese la dreptul statelor membre în această privință, Curtea arată că această noțiune trebuie să fie interpretată în mod autonom și uniform. Ea subliniază în special că nici articolul 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa, nici alte dispoziții ale acestuia nu preconizează ca o persoană să poată avea concomitent mai multe reședințe obișnuite sau o reședință obișnuită într-o pluralitate de locuri. O astfel de pluralitate ar dăuna în special securității juridice, făcând mai dificilă determinarea în avans a instanțelor care pot să se pronunțe cu privire la divorț, precum și verificarea de către instanța sesizată a propriei competențe.

¹ Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).

În continuare, întemeindu-se pe jurisprudența sa referitoare la reședința obișnuită a unui copil², Curtea consideră că noțiunea de „reședință obișnuită”, în scopul stabilirii competenței în materia desfacerii legăturii matrimoniale, este caracterizată, în principiu, de două elemente, și anume, pe de o parte, voința persoanei interesate de a stabili centrul obișnuit al intereselor sale într-un loc determinat și, pe de altă parte, o prezență care are un grad suficient de stabilitate pe teritoriul statului membru în cauză.

Astfel, un soț care se prevalează, în calitate de reclamant, de competența instanțelor din statul membru al reședinței sale obișnuite, în temeiul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa, trebuie în mod necesar să își fi transferat reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat membru decât cel al fostei reședințe conjugale. Prin urmare, el trebuie să fi manifestat voința de a-și stabili centrul obișnuit al intereselor sale în acest alt stat membru și să fi demonstrat că prezența sa în acest stat membru dovedește un grad suficient de stabilitate.

În acest context, Curtea subliniază împrejurările particulare care însoțesc stabilirea reședinței obișnuite a unui soț. Astfel, atunci când un soț decide să se instaleze în alt stat membru ca urmare a crizei conjugale, el rămâne liber să păstreze legături sociale și familiale în statul membru al fostei reședințe conjugale. În plus, mediul unui adult este mai variat decât cel al unui copil, compus dintr-un spectru de activități mai vast și de interese diversificate, și nu se poate pretinde ca acestea să se concentreze pe teritoriul unui singur stat membru.

Având în vedere aceste considerații, Curtea conchide că, deși un soț poate să aibă concomitent mai multe reședințe, el nu poate avea, la un moment dat, decât o singură reședință obișnuită în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa. Prin urmare, atunci când un soț își împarte viața între două state membre, numai instanțele din statul membru pe teritoriul căruia se situează această reședință obișnuită sunt competente să se pronunțe cu privire la cererea de desfacere a legăturii matrimoniale. Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica, pe baza tuturor împrejurărilor de fapt proprii speței, dacă teritoriul statului membru din care face parte corespunde, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul Bruxelles IIa, locului în care IB și-a transferat reședința obișnuită.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

² A se vedea în special Hotărârea din 28 iunie 2018, HR, [C-512/17](#).